

**Розрахунок рівня виконання плану видатків, проведених
за рахунок власних надходжень бюджетних установ місцевих бюджетів Львівської області
за період 2013-2017 років**

Показники	Од. виміру	Суми видатків за роками				
		2013	2014	2015	2016	2017
План	тис. грн.	205088	221960	290214	431526	479698
Факт	тис. грн.	263184	337124	515493	516298	622765
Процент виконання плану*	%	128,33	151,89	177,63	119,64	129,82

*Розрахунки виконано авторами.

Звичайно, зростання власних надходжень до бюджетних установ є беззаперечно позитивним явищем. Воно певною мірою пояснює перевиконання планів видатків. Однак, виявлені в процесі аналізу занижені планові показники слід вважати недоопрацюванням працівників, які відповідають за складання і якість планів. Такий недолік необхідно усувати у подальших періодах. Заниження планових сум власних надходжень в окремих галузях може призводити до зайвих запитів щодо трансфертів з місцевих бюджетів і негативно впливати на інші галузі, від яких відволікаються кошти.

Підбиваючи підсумки слід констатувати таке. Аналіз виконання планів з видатків, проведених за рахунок власних надходжень бюджетних установ місцевих бюджетів Львівської області, свідчить не лише про зростання зазначених надходжень, але й про недоліки у плановій роботі відповідних бюджетних установ, що вимагає вдосконалення.

1. Алексєєв І, Демків О., Грица С. Видатки місцевих бюджетів в частині власних надходжень бюджетних установ / Формування ринкової економіки в Україні. ISSN 2078-5860. – 2018. – Вип. 40, частина 1.– С. 3-11. 2. Серьогін С.С. Реформування місцевих фінансів в умовах євроінтеграції / С.С. Серьогін // Регіональне та муніципальне управління, № 4-5 (30-31) квітень-травень 2016. С. 87-96. 3. Міщенко Л.О. Формування і використання коштів місцевих бюджетів України в умовах децентралізації: теорія і практика / Електронне наукове фахове видання «Ефективна економіка». www.economy.nauka.com.ua | № 1, 2018. 4. Онищенко С.В., Величко Ю.Є. Місцеві бюджети: проблеми їх наповнення та особливості використання в умовах бюджетної децентралізації / С.В. Онищенко, Ю.Є. Величко // Молодий вчений, № 5 (45), травень 2017. – С. 689-693.

І.В. Алексєєв, А.В. Мазур
Національний університет «Львівська політехніка»

МЕХАНІЗМИ ФІНАНСУВАННЯ ПРОЕКТІВ СТАЛОГО РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ

Довгострокові цілі, викладені у Паризькій Угоді, прийнятій на 21-й конференції сторін рамкової конвенції ООН зі зміни клімату, дають право стверджувати про необхідність налагодження механізму переходу на відновлювальні джерела енергії та поступової відмови від використання викопного палива. Важливим питанням для вирішення є розроблення також ефективного механізму фінансування заходів з переходу країни на відновлювальні технології, принципи економного енергоспоживання та збереження екологічного стану довкілля. Для налагодження механізму фінансування необхідних заходів з виконання Україною своїх зобов'язань як сторони Рамкової Конвенції ООН, першочерговим є виокремлення можливих шляхів залучення коштів. Зокрема, до них слід віднести наступні.

По-перше, одним з шляхів фінансування є міжнародне співробітництво. Зокрема, стаття 6 Паризької угоди [1] присвячена міжнародному співробітництву країн задля скорочення викидів парникових газів. Така співпраця передбачає наслідування основних ринкових принципів

Киотського протоколу, проте не допускає проекти, які не мають вагомої екологічної складової, не відповідають критеріям сталого розвитку та не є прозорими у виконанні. Значна увага приділятиметься належному обліку одиниць, з метою уникнення подвійного зарахування скорочень для обох сторін-учасників механізму [2]. На даний момент Україна може налагоджувати міжнародну співпрацю у рамках використання одного з ринкових механізмів Киотського протоколу – спільного впровадження.

Окрім цього, Україні слід розглядати також питання про укладення двосторонніх угод з ЄС для отримання допомоги з виконання своїх зобов'язань щодо скорочення викидів ПГ. Ця допомога могла б надаватися, наприклад, у формі передачі технологій з метою забезпечення короткострокових заходів модернізації та підвищення енергоефективності вітчизняної економіки [3].

По-друге, окрім зазначених вище гнучких механізмів Киотського протоколу, існує також схема «зелених» інвестицій (СЗІ), яка являє собою добровільний механізм, що встановлюється країною-продавцем з метою гарантування покупцям цільового спрямування коштів від торгівлі вуглецевими кредитами на фінансування природоохоронних проектів та програм «озеленення». Основна відмінність СЗІ від проектів спільного впровадження полягає у тому, що виконання робіт СЗІ не потребує тесту на додатковість, а вуглецеві кредити можна продавати ще до досягнення скорочення викидів парникових газів. Потрібно зауважити, що на СЗІ не поширюються правила Киотського протоколу, обсяг та умови використання надходжень затверджуються на двосторонній основі. Наразі у світі створення ринку СЗІ знаходиться на початковому етапі і досвід щодо їх використання є незначним [4].

По-третє, окрім викладених вище шляхів фінансування процесів сталого розвитку економіки варто згадати, що хоча ані в Конвенції, ані в Киотському протоколі Україна не прописана як отримувач коштів, по факту в Україну йде різноманітна кліматична допомога від країн-донорів каналами Всесвітнього банку (проект Clean Technology Fund of Climate Investment Fund), через проекти UNDP¹ та проекти технічної допомоги окремих країн (USAID, EU, GIZ та інші) [2].

Одним з можливих шляхів фінансування процесів сталого розвитку економіки є налагодження дієвого механізму банківського кредитування з метою реалізації концепції сталого розвитку економіки шляхом, який ґрунтувався б на засадах державного та місцевого гарантування. Лише така політика сприятиме ефективному економічному та природному відтворенню країни та налагодженню співпраці з міжнародним співтовариством.

Розроблення проектів сталого розвитку на засадах приватно-публічного партнерства забезпечить зростання ефективності їх реалізації. Налагодження такого роду співпраці потребує законодавчо врегульованого механізму, який би передбачав умови та критерії до розроблення проектів сталого розвитку.

Механізм фінансування проектів сталого розвитку повинен об'єднувати усі сторони реалізації таких проектів з метою пришвидшення переходу держави до моделі сталого розвитку. Таким чином, запропоноване приватно-публічне співробітництво щодо розроблення та реалізації проектів сталого розвитку забезпечить максимальну відповідальність сторін щодо відповідності проекту критеріям відбору для участі у програмі та прозорості щодо прийняття рішення про надання державної підтримки для реалізації проектів сталого розвитку. З іншої сторони, запропонований механізм передбачає фінансування проектів, які успішно пройшли відбір за усіма критеріями, з залученням державної або місцевої підтримки.

1. *Текст Рішення 21-ої Конференції Сторін та Паризької Угоди / Conference of the Parties Twenty-first session Paris, 30 November to 11 December 2015. Durban Platform for Enhanced Action (decision 1/CP.17) Adoption of a protocol, another legal instrument, or an agreed outcome with legal force under the Convention applicable to all Parties. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://unfccc.int/resource/docs/2015/cop21/eng/l09r01.pdf>.* 2. *Огляд 21-ї конференції сторін Рамкової Конвенції ООН та Киотського протоколу. Робоча Група неурядових екологічних організацій*

¹ UNDP - United Nations Development Programme [<http://www.ua.undp.org>]

України з питань зміни клімату. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://necu.org.ua/wp-content/uploads/2016/02/Oglyad-peregovoriv-COP21.pdf>. 3. Дячук О.А. Стан та перспективи виконання міжнародних зобов'язань України в рамках Кіотського протоколу [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe. 4. Буковинський В.С. Аналіз інвестиційних механізмів Кіотського протоколу / В.С. Буковинський, Н.А. Гусятинська, Т.М. Чорна // Збірник наукових праць Ірпінської фінансово-юридичної академії (економіка, право). – Вип. 2. – 2013 р. – С. 11-22.

С.Я. Бабінська

Національний університет «Львівська політехніка»

УПРАВЛІННЯ РИЗИКАМИ В ПРОЦЕСІ ІНФОРМАЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ПРОЕКТІВ

Ризик є ймовірністю виникнення несприятливих ситуацій, які призводять до втрат та збитків, випадкових змін умов економічної діяльності, форс-мажорних обставин, настання якої-небудь несприятливої події для підприємства – від неістотних фінансових втрат до банкрутства або втрати бізнесу, отримання непередбачуваного результату тощо.

Причинами виникнення ризиків у процесі інформаційного забезпечення інноваційних проектів можуть бути значні витрати часу та вартість послуг спеціалізованих інформаційних фірм, які часто перевищують вигоду від отриманої інформації, в результаті чого ефективніше працювати з неповною інформацією. Сюди ж можна віднести обставини через які агенти можуть приховувати чи перекручувати інформацію. Це може бути наслідком неточних експертних оцінок, похибок технічних засобів передавання інформації тощо.

Крім цього, причиною виникнення ризику можуть бути події та чинники, які не враховані у процесі планування чи впровадження системи інформаційного забезпечення, але які можуть виникнути у процесі реалізації інноваційного проекту, а також небажаний розвиток подій. Ризик може бути зумовлений і науково-технічним прогресом (оскільки спрогнозувати його точно неможливо), наближеними методами оцінки інформації (зумовлюють її неповноту) та асиметрією інформації (виникає тому, що деякі учасники замовчують частину інформації через свої певні переконання).

Проте, неповнота та недостовірність інформації є основною причиною виникнення невизначеності, яка у свою чергу породжує виникнення ризику. Спрогнозувавши ризик, можна його запобігти або зменшити негативний вплив. Тому особливу увагу необхідно приділяти управлінню ризиками. Для цього автори [1, с. 189; 2, с. 229] рекомендують:

- виявити (ідентифікувати) ризики інформаційного забезпечення інноваційного проекту та визначити їх потенційну небезпеку;
- визначити способи зниження ризиків, які можуть виникнути у процесі інформаційного забезпечення інноваційного проекту;
- використати умови керованої невизначеності як переваги над конкурентами, що не вирішують подібних завдань;
- створити систему управління ризиками в процесі інформаційного забезпечення інноваційного проекту.

1. Дудар Т.Г. Інноваційний менеджмент: навчальний посібник / Т.Г. Дудар, В.В. Мельниченко. – Тернопіль: Економічна думка, 2008. – 250 с. 2. Карпунь І.Н. Інноваційний розвиток суб'єктів господарювання: методологія формування, механізми реалізації: монографія / І.Н. Карпунь, М.С. Хом'як. – Львів: Львівський державний інститут новітніх технологій та управління імені В'ячеслава Чорновола, 2009. – 432 с.